

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА КРУШЕВАЦ

37000 Крушевац, Чолак Антина 41, тел: 037 427 811 факс: 037 421 912 e-mail: kontakt@poljostanica.com

БРОЈ 10

БИЛТЕН

ОКТОБАР 2017

САДРЖАЈ

1. Важне практичне препоруке за исхрану крива - Дипл.инж.Драган Гуњак.....	3
2. Сетва озимих жита- Дипл.инж Радојка Николић.	4
3. Обрада земљишта у винограду - Дипл.инж.Сњежана Вујиновић.	6
4. Препоруке за произвођаче о превентивним мерама од појаве микотоксина и чувању кукуруза у клипу- Дипл.инж.Сандра Милетаковић.....	7
5. Осетљивост воћака на хлор - Дипл.инж.Момир Недић.	7
6. Доминантне цене воћа и поврћа (кванташке пијаци).....	8
7. Доминантне цене живе стоке (сточне пијаци)	8

СТОЧАРСТВО

ВАЖНЕ ПРАКТИЧНЕ ПРЕПОРУКЕ ЗА ИСХРАНУ КРАВА

- Обезбедити кравама пуно светла, ваздуха, воде, кретања и наравно квалитетне хране
- Кравама у раној фази лактације и кравама са високом производњом давати најквалитетније сено и силажу
- Краве треба да имају на располагању храну и светло најмање 20 часова у току дана, а свежу воду током 24 часа
- Давати свих 365 дана у години иста хранива у оброку
- Комплетан оброк, односно хранива (сено, силажу и концентрат) треба измешати путем микс приколице или ручно вилама и на тај начин спречити да краве могу да бирају храну
- Храну у јаслама треба што чешће превртати, пошто се на тај начин подстиче њено конзумирање
- У случају да се концентрат даје посебно, треба га давати у више доза по 2 до 3 килограма
- Ако температура у објекту пређе 24°C долази до смањеног конзумирања хране, и у том случају треба већи део хране давати током ноћи
- Кравама не смета ниска температура и веома је важно да у стајама и зими има довољно свежег ваздуха
- Кравама у фази засушења давати иста хранива која су конзумирала током лактације
- Засушеним кравама у првој фази засушења (од момента засушења па до три недеље пред телење) треба давати малу количину концентрата (1,5-2 кг/дан) са високом концентрацијом витамина и микроелемената
- Засушеним кравама у другој фази засушења (последње три недеље пред телење) давати 3 до 4 кг/дан концентрата и на тај начин краве благовремено прилагодити на повећане количине концентрата које треба да конзумирају након телења
- Након телења постепено повећавати количину концентрата за 0,5 до 1 кг/дан
- У циљу спречавања појаве кетозе не допустити гојење засушених крава

Драган Гуњак, дипл.инж.

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу

www.agroponuda.com

или нам се обратите уколико ВИ желите да понудите свој производ.

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Број објављених агропонууда септембру	85
Број реализованих агропонууда у септембру	45

Најважнији посао који очекује пољопривредне произвођаче је сетва озимих жита.

Најважније агротехничке мере у производњи пшенице и осталих стрних жита су :

1. Употреба квалитетног семена
2. Оптималан рок сетве
3. Квалитетна обрада земљишта
4. Правилно ђубрење
5. Благовремено извођење мере неге
6. Заштита од штеточине , корова и болести.

Пољопривредни произвођачи треба да обаве сетву озимих жита у **оптималном року**.

Оптимални рок за сетву пшенице и тритикалеа је од 10-25 октобра а за јечам од 05 – 20 октобра. Веома је битно да се испоштује оптимални рок сетве како би се биљке добро укорениле и припремиле за зиму и како би бокорење било квалитетно. Свако закашњење са сетвом утиче на смањење приноса и ниједна друга агротехничка мера не може компензовати рок сетве.

Обрада земљишта не мора да се врши орањем на 25 цм јер пшеница добро подноси и плићу обраду земљишта. Уколико нема повољних услова пре свега повољне влажности земљишта обраду обавити на дубину до 15 цм. Предсетвему припрему обавити до ситномрвичасте структуре како би се сетва обавила што квалитетније с обзиром на различите типова сејалица које се користе.

Обавезно извршити основно ђубрење НПК ђубривима које се обавља уношењем у земљиште приликом обраде земљишта, јер без овог ђубрива нема високих приноса. Количину одредити на основу агрохемијске анализе земљишта која је бесплатна за регистрована газдинства Уколико у земљишту има довољно калијума користити само ђубрива са азото и фосфором као што је МАП -11 : 52 Прихрањивање обавити искључиво азотним ђубривима и то КАНом или САНом.

Избор сорте је важан чинилац производње јер је она носилац приноса и квалитета зрна. Добра сорта треба да има велики потенцијал за принос , солидну оотпорност према најважнијим болестима, еластично стабло које не полеже као и да је прилагођена агротехничким условима. Сетвом ранијих сората пшенице могуће је сејати пострне усеве уз наводњавање.

Најприносније сорте пшенице су : СИМОНИДА, ДИКА, НС 40 С , ФУТУРА , НИКОЛ и ЦЦБ ИНГЕНИО.

СИМОНИДА

- средње рана сорта
- врлодобро отпорна на пепелницу и рђу
- хектолитарска маса 83 – 87 кг
- одличан квалитет
- садржај протеина 12 – 14 %
- широке је адаптивности
- веома приносна сорта

ДИКА

- Рана сорта
- Отпорна на полегање
- Садржај протеина 12 -14 %
- Намењена је интензивним условима гајења
- Одличног хлебна сорта

ФУТУРА

- Отпорна на зиму (- 17 Ц)
- Висина стабла 85 – 95 цм
- Садржај протеина 12 – 14 %
- Толерантна на касније рокове сетве

- Веома приносна сорта до 10 т/ха
- Количина семена 200 кг/ха

НС 40 С

- средње касна сорта са осјем
- одлична отпорност на полегање
- хектолитарска маса 76 – 82 %
- садржај протеина 11 – 13 %
- Има широку адаптабилност

НИКОЛ

- Веома адаптибилна сорта
- Интензивно се бокори
- Веома добра отпорност на пламењачу, рђу и болести класа
- Висок потенцијал за принос
- Сетвена норма 200 кг/ха
- Добре млинско-пекарске особине.

ССВ INGENIO

- Висококвалитетна сорта стабилног приноса и квалитета зрна
- Интензивно се бокори
- Висока толерантност на болести стабла и листа
- Стабло чврсто, високе отпорности на полегање
- Сорта са осјем, средње отпорности на измрзавање
- Сетвена норма од 220 – 240 кг/ха

Озими јечам је осетљив на рокове сетве тако га треба сејати почетком октобра. Препоручене сорте за наше подручје су : **НОНИУС, РУДНИК, НС 525.**

НОНИУС

- Шестореди сточни јечам
- Средње рана сорта
- Добра отпорност на полегање
- Одлична отпорност на ниске температуре
- Садржај протеина 11,5 – 13 %
- Стабилни и високи приноси
- Погодан за сва подручја гајења

РУДНИК

- Шестореди сточни јечам
- Средње рана сорта
- Добра отпорност на полегање
- Садржај протеина до 14 %

Озими тритикале се сеје од 10 – 25 октобра.

Сорта **ОДИСЕЈ**

ОДИСЕЈ

- Рана сорта, висина стабла 95 – 110 цм
- добра отпорност на полегање
- Садржај протеина 14 – 16 %
- Веома адаптибилна сорта

Радојка Николић, дипл. инж.

ОБРАДА ЗЕМЉИШТА У ВИНОГРАДУ

У јесење зимском периоду године, радови у винограду полако јењавају. После бербе грозђа, препорука пољопривредним произвођачима је да ураде контролу плодности земљишта уколико нису радили у протекле четири године. На основу резултата хемијске анализе земљишта могуће је урадити правилно и рационално ђубрење органским и минералним ђубривима. Најзначајнија мера након опадања лишћа је ђубрење и јесења дубока обрада земљишта.

Основно ђубрење се обавља одмах након бербе грозђа. При основном ђубрењу користе се органска и минерална ђубрива. Органска ђубрива се углавном периодично примењују сваких 4-5 година. Од минералних ђубрива користе се фосфорна и калијумова ђубрива. Она се растурају по читавој површини или у бразде, а затим заоравају. Због слабије покретљивости ова ђубрива се уносе помоћу једноредног подривача или дворедног депозитора на дубини 20-50 цм. Јесење дубока обрада земљишта се обавља одмах након ђубрења а најкасније по опадању лишћа у новембру или децембру месецу.

Подривање земљишта је агротехничка мера коју је веома важно урадити у виноградима, нарочито у виноградима која су подигнута на тежи земљиштима. Као последица учесталих и многобројних прохода пољопривредне механизације кроз винограде, у зони кореновог система настаје непропусни слој земљишта, односно *плужни ђон*. Биљка може да стагнира у порасту због задржавања вишка воде изнад сабијеног и непропусног слоја земљишта или због недостатка воде и хранљивих материја које се налазе испод водонепропустљивог слоја. Повремено разбијање овог непропусног слоја земљишта је изузетно важно за несметан развој кореновог система биљака а то се најефикасније постиже подривањем.

Подривање земљишта се обавља у јесен после бербе а свакако пре првих јаких и учесталих јесењих киша. Подривањем се ствара растресито земљиште чиме се побољшава водни, ваздушни и топлотни режим земљишта и омогућава развој корена у свим правцима. Приликом подривања пресеца се одређен број жила кореновог система чиме се јача његова регенерациона способност што утиче на његово подмлађивање. Подривање се не обавља сваке године јер би услед сталног пресецања жила кореновог система дошло до исцрпљивања биљака. Ову меру треба изводити сваке 3-4 године. Дубина подривања зависи од својстава и сабијености земљишта, али у сваком случају плитко подривање има слаб ефекат. Подривање треба изводити на дубини од 40 до 60 цм, односно на оној дубини на којој се налази непропусни слој земљишта. Подривање је могуће обавити и помоћу специјалних плугова са депозитором за минерална ђубрива. На тај начин је могуће фосфорна и калијумова ђубрива унети на ону дубину где се и налази највећа маса кореновог система.

Подривањем се може значајно утицати на повећање приноса, нарочито уколико је земљиште у виноградима раније слабије обрађивано.

Сњежана Вујиновић, дипл.инж.

ЗАШТИТА БИЉА

Препоруке за произвођаче о превентивним мерама од појаве микотоксина и чувању кукуруза у клипу

После бербе потребно је у што краћем року смањити садржај влаге у зрну да би се зауставио развој гљива, њихова физиолошка активност и продукција микотоксина. Сушење зрна до 14 % влаге треба обавити у року од 24-48 часова после бербе. После сушења треба избегавати складиштење топлог зрна у хладна складишта, јер ће се појавити кондензација. Из наведених разлога, потребно је охладити зрно до 2-5 °С после сушења, а пре складиштења.

С обзиром да у нашој земљи од укупне пољопривредне производње највећи део припада мањим произвођачима, могућности вештачког сушења кукуруза су мале. Стога се кукуруз углавном суши природним путем и чува у кошевима или различитим прилагођеним складиштима. У таквим условима зрно, које не би смело садржавати више од 24 % влаге, треба пажљиво прегледати и одбацити све клипове са промењеном бојом, испуцалим или исклијалим зрнима, механички оштећене клипове, као и делове кочанке и нечистоће. Овакав начин сушења безбедан је само ако је атмосферска влага 55 до 75 % , а температура 4-15°С.

Приликом складиштења треба:

1. Обезбедити исправно хигијенско стање складишта пре уношења кукуруза и одржавати хигијену током складиштења.
2. Обавезно одвојити прошлогодишњи род од овогодишњег.
3. Не складиштити кукуруз на бетону да не би дошло до појаве кондензације.
4. Спречити механичке повреде и повреде од инсеката.
5. Складишни простор мора имати несметан проток ваздуха или се свакодневно проветравати.
6. Одржавати одговарајућу температуру у складишту.
7. Редовно пратити појаву трулежи на клипу и одбацити болесне клипове.

Сандра Милетаковић, дипл.инж.

ВОЂАРСТВО

ОСЕТЉИВОСТ ВОЂАКА НА ХЛОР

Како је хлор чест пратилац минералних ђубрива која се најчешће могу код нас пазарити, треба напоменути да су поједине воћне врсте неједнако осетљиве према његовом присуству.

Отуд имамо групу вођака које су јако осетљиве: јагода, малина, купина, боровница и трешња; затим средње осетљиве: јабука, шљива, бресква, вишња и рибизла, док је једино крушка означена као толерантна на присуство хлора у земљишту.

Одкуда хлор у ђубриву?

Када купујемо минерално ђубриво, на паковању обично стоји само процентуални садржај основних НПК елемената, али често не и њихов облик иако се ти елементи не налазе у елементарном стању већ као једињења, а како се калијум најчешће налази у облику калијум-хлорида, отуда и хлор. Други облици калијума у минералним ђубривима обично су калијум-сулфат, једињење које уместо хлора садржи сумпор и калијум нитрат, једињење са азотом. Поменути извори калијума су прихватљивији за осетљиве врсте, али су ђубрива која садрже овакве облике калијума често скупља од „хлорних“. Уколико је произвођач у могућности, пожељно је да гајеним врстама прилагоди ђубриво и одабере оно које ће мање штетити усеву. Уколико немамо могућност избора и при том гајимо осетљиве врсте, примену хлорних ђубрива треба ограничити на јесењи термин јер ће током јесени и зиме доћи до делимичног испирања хлора из зоне кореновог система.

Момир Недић, дипл.инж.

**Cene voća i povrća - kvantitativne cijene u Srbiji
za period 25.09. - 01.10.2017. godine**

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija			Vojvodina		
	Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica	
Banana (Banana)	95	100		120	90	
Breskva (Peach)	65	80	75	40		
Grožđe belo-ostale(Grapes white other)	90	100	100	120	90	
Grožđe crno-ostale(Grapes black other)	85	100	100	100	100	
Jabuka-Ajdarid (Apples-Idared)	55		55			
Jabuka-Delišes zlatni (Apples-Golden Delicious)	55		55			
Jabuka Greni Smit (Apples-Grenny Smith)	60		55			
Jabuka-ostale(Apples-other)	55	65		40	40	
Kruška (Pear)	65	95	70	80		
Limun (Lemon)	130	160	170	250		
Mandarina (Tangerine)	130	155				
Nektarina (Nectarine)	70	80	75	60		
Orah (Walnut)	1100				1000	
Pomorandža (Orange)	130		180	200	100	
Šljiva (Plum)	80	80		100	80	

Jedinica mere din/kg	Centralna Srbija			Vojvodina		
	Beograd	Kraljevo	Niš	Novi Sad	Subotica	
Boranjia (žuta)v:srednja p:standardno	120					
Brokola (sve sorte)v:srednja p:standardno	100					
Karfiol (sve sorte)v:srednja p:standardno	100		100			
Krastavac (Komišon)v:srednja p:standardno	60		70			
Krastavac (salatar)v:srednja p:standardno	35	35	35	50		
Krompir (beli)v:srednja p:standardno	30	30	35	40		
Kupus (sve sorte)v:srednja p:standardno	35	30	50	50		
Luk beli (sve sorte)v:srednja p:standardno	350		350	400		
Luk crni (sve sorte)v:srednja p:standardno	25	25	30	40		
Paprika (Babura)v:srednja p:standardno	55	60				
Paprika (ostala)v:srednja p:standardno	55		50			
Paprika (šilja)v:srednja p:standardno	60	60		50		
Paradajz (sve sorte)v:srednja p:standardno	50	55	40	70		
Pasulj (beli)v:srednja p:standardno	200	250	230	220		
Patlidžan (sve sorte)v:srednja p:standardno	55		30			
Spanać (sve sorte)v:srednja p:standardno	140					
Tikvice (sve sorte)v:srednja p:standardno	30	35	35			
Zelena salata (sve sorte)v:srednja p:standardno	45		35			
Sargarepa (sve sorte)v:srednja p:standardno	35	40	50			

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 25.09.- 01.10.2017. godine

Jedinica mere din/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina							Dominantna cena- Srbija			
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš	Pirot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica		Zrenjanin		
Bikovi	>500kg	SM				240																	
Dviske	sve težine	sve rase	220	200	150	130																	
Jagnjad	sve težine	sve rase	260	250	240	220	260	320		300	280	280				250							
Jarad	sve težine	sve rase			200	150	230	200			250	240				210							200
Junad	350-480kg	sve rase								220													
Junad	>480kg	sve rase							240							220							
Koze	sve težine	sve rase	150		120		150	110				140											
Krave za klanje	sve težine	HF														140							
Krave za klanje	sve težine	SM					160		150	160	140					150							
Krmače za klanje	>130kg	sve rase		160	110	150	120									120							120
Ovca	sve težine	sve rase	150	150	120	120	160	150		130	170	150				120	120						
Prasad	16-25kg	sve rase	240	180		180	260	220	280	250	260	210	250			260	250						
Prasad	<=15kg	sve rase	240	200			260		280	250	270	270				270							270
Telad	80-160kg	SM	450			450				290	400												450
Tovljenici	80-120kg	sve rase	180	210		220	200	180		160	180		110			190	200						180
Tovljenici	>120kg	sve rase		200		150				160			90			190							
Šilježad	sve težine	sve rase	220							180	230												